

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

En myndighets verksamhet skall bygga på den befogenhet som föreskrivs i lag och lagen skall följas i myndighetens verksamhet. Myndighetens ansvaringar är till sin rättsliga natur inte bindande för andra myndigheter eller företagare. I sista hand avgörs frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen av en domstol.

Denna anvisning innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen tillämpas. Lagstiftningen är markerad *kursiv*. Tolkningarna i anvisningen är Eviras syn på hur lagstiftningen borde tillämpas.

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

INNEHÅLL

1 Allmänt	3
2 Lagstiftning	3
3 Godkännande av ett äggpackeri	5
4 Tillsynen över äggpackerier	6
4.1 Tillsynsfrekvensen i äggpackerier	6
4.2 Offentliggörandet av resultaten av tillsynen i äggpackerier	7
5 Kontroll i ett äggpackeri för de författningars del, som gäller handelsnormerna	7
5.1 Kontroller som hänför sig till livsmedelslagstiftningen	7
5.2 Kontroller som hänför sig till författningarna om handelsnormer	7
6 Kvalitetsklassificeringen av äggen	8
6.1 Tillåtna kvalitetsfel i ett kontrollerat äggparti	9
7 Viktklassificeringen av äggen	9
7.1 Tillåtna fel i viktclassificeringen av ett kontrollerat äggparti	10
8 Märkningen (stämplingen) av äggen	10
9 Märkningarna på äggförpackningarna	11
9.1 Ägg som klassificerats i packeriet	11
9.1.1 Förpackade ägg som klassificerats i packeriet	11
9.1.2 Oförpackade ägg som klassificerats i packeriet	12
9.1.3 Hur typen av foder märks ut på äggförpackningarna	13
9.1.4 Bäst före datummärkningen	13
10 Äggens förvaringsförhållanden	13
11 Äggpackeriernas bokföring	14
12 Protokollet över kontrollen av äggpackerier och handelsnormerna för ägg	14
13 Uppdateringar av anvisningen	15
BILAGA 1	

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

Livsmedelssäkerhetsverket Evira har utarbetat denna anvisning om tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier för livsmedelstillsynsmyndigheternas bruk. Med hjälp av anvisningen får också företagarna information om handelsnormerna för hönsägg.

1 Allmänt

Tillsynen över äggpackerier bygger såväl på livsmedelslagstiftningen som på den marknadsstillsynslagstiftning, som gäller handelsnormer. Tillsynen regleras av såväl Europeiska unionens lagstiftning som nationell lagstiftning.

I denna anvisning behandlas kraven som bygger på författningarna om handelsnormerna för ägg i äggpackerier.

Hönsägg som levereras till handeln via ett äggpackeri ska vara kvalitets- och viktklassificerade och stämplade. Klassificeringen och stämplingen sker i ett godkänt äggpackeri.

För andra fågelägg förekommer i EU inte några motsvarande författningar om handelsnormer som för hönsägg. Andra fågelägg behöver inte vara kvalitets- och viktklassificerade och de behöver inte heller stämplas före detaljhandeln.

Anvisningen kan utnyttjas som hjälp då man gör sådana kontroller i äggpackerier, som hänför sig till Oiva-bedömningsanvisningarna 19.1 Kvalitets- och viktklassificeringen av ägg, 19.2 Stämplingen av ägg och märkningarna på förpackningarna och 19.3 Bokföringen över äggen i äggpackerier. I slutet av anvisningen har bifogats en modell på protokollet över kontrollen av ett äggpackeri och handelsnormerna för ägg.

Denna anvisning ersätter packerikontrollanvisningen med diarienumret 7065/900/2007 och det till denna anslutande kontrollprotokollet.

I Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg berättas mer om övriga krav som hänför sig till produktionen och försäljningen av hönsägg.

2 Lagstiftning

Handelsnormerna för ägg regleras huvudsakligen av följande livsmedels- och marknadsstillsynsförfattningar. Eventuella ändringar av författningarna ska också beaktas.

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

Författningar om tillsynen över livsmedel

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien (allmänna livsmedelshygienförordningen);
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung (hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung);
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel (kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung);
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel;
- Rådets direktiv 1999/74/EG om att fastställa miniminormer för skyddet av värphöns;
- Livsmedelslagen 23/2006;
- Statsrådets förordning 420/2011 om livsmedelstillsyn (livsmedelstillsynsförordningen);
- Jord- och skogsbruksministeriets förordning 867/2010 om identifiering av fjäderfä och vissa andra fåglar (identifieringsförordningen);
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna ((EPRf nr 1169/2011, förordningen om livsmedelsinformation);
- Jord- och skogsbruksministeriets förordning 834/2014 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (nationella förordningen om livsmedelsinformation);
- Jord- och skogsbruksministeriets förordning 264/2012 om krav i fråga om vissa livsmedel (förordningen om krav gällande vissa livsmedel);

Marknadstillsynsförfattningar

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (förordningen om en samlad marknadsordning);
- Kommissionens förordning (EG) nr 589/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller handelsnormerna för ägg (förordningen om handelsnormer för ägg);

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

- Kommissionens direktiv 2002/4/EG om registrering av anläggningar som håller värphöns och som omfattas av rådets direktiv 1999/74/EG;
- Rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91;
- Lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter 999/2012 (marknadsordningslagen);
- Lagen om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter 1194/2013;
- Statsrådets förordning 1332/2015 om handelsnormer;
- Jord- och skogsbruksministeriets förordning 1346/2015 om upphävande av vissa av jord- och skogsbruksministeriets förordningar och beslut om en marknadsordning för jordbruksprodukter;

Anvisningar från Evira

- Eviras anvisning 16033 Hur en anläggning godkänns
- Eviras anvisning 10503 Riskklassificering av en livsmedelslokal och fastställande av tillsynsbehovet
- Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg
- Eviras anvisning 17068 Handbok om livsmedelsinformation för tillsynsmyndigheter och livsmedelsföretagare
- Eviras anvisning 18222 Ekologisk produktion 3, Villkor för livsmedelsproduktion
- Eviras anvisning 18217 Ekologisk produktion 2, Villkor för djurproduktion

3 Godkännande av ett äggpackeri

För ett äggpackeri ska ansökas om godkännande innan verksamheten inleds. Ett godkänt äggpackeri kan också befinna sig i anslutning till produktionslokalen.

Endast förpackningscentraler får klassificera och förpacka ägg och etikettera förpackningarna (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 5). Om man vill omförpacka ägg dvs. flytta över dem i en annan förpackning eller märka äggförpackningar på nytt, ska det göras i ett godkänt packeri.

Ett godkänt äggpackeri ska uppfylla kraven som den nationella lagstiftningen och EU:s hygien- och marknadslagstiftning ställer på anläggningar och äggpackerier. I marknadslagstiftningen krävs av ett äggpackeri bl.a. genomlysning, viktklassificering och stämpling av äggen. *Förpackningscentraler ska ha den tekniska utrustning som*

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

---

krävs för att garantera att äggen hanteras korrekt. Den ska omfatta följande, beroende på vad som är lämpligt: a) lämplig och automatiskt eller ständigt bemannad genomlysningsapparat för kvalitetskontroll av varje enskilt ägg, eller annan lämplig utrustning; b) anordningar för mätning av luftblåsans höjd (luftrumsmått i papp); c) utrustning för klassificering av äggen efter vikt; d) en eller flera justerade vågar för vägning av äggen och e) utrustning för märkning av äggen (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 5).

Äggpackeriföretagaren ansöker om ett godkännande av anläggningen från den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten. Vid godkännande av ett äggpackeri kan man ta Eviras anvisning 16033 Hur en anläggning godkänns som hjälp. Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten godkänner äggpackeriet som en anläggning och lämnar en anmälan om godkännandet till Evira. Utgående från kommunens anmälan ger Evira äggpackeriet ett sådant tillstånd att klassificera ägg, som avses i artikel 5 i förordningen om handelsnormer för ägg, inför anläggningen i registret över godkända anläggningar på det sätt som livsmedelslagen förutsätter och ger anläggningen ett packerinumner, såsom FI123 (marknadsordningslagen).

Från ett godkänt äggpackeri får levereras kvalitets- och viktklassificerade och stämpade ägg av klass A till samtliga livsmedelslokaler och anläggningar i hela Finlands område. Om försäljning av ägg ges noggrannare vägledning i Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg.

4 Tillsynen över äggpackerier

Tillsynen över äggpackerier bygger på såväl lagstiftningen om livsmedelshygien som på lagstiftningen om handelsnormer. Författningar finns såväl på EU-nivå som på nationell nivå.

Kommunen ska ordna tillsynen vid hönsäggspackerier så att en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen ansvarar för tillsynen vid dem (livsmedelstillsynsförordningen). Kontrollen i ett packeri kan ändå också utföras av till exempel hälsovårdsinspektören i kommunen.

4.1 Tillsynsfrekvensen i äggpackerier

Kontrollfrekvensen beror på den beräknade livsmedelssäkerhetsrisken i tillsynsobjekten och på tillsynshistorian i fråga om iakttagandet av handelsnormerna. På kontrollfrekvensen inverkar den idkade verksamhetens karaktär, omfattning och tillsynshistoria.

Äggen ska kontrolleras i alla saluföringsled. Förutom stickprovskontroller ska kontroller utföras på grundval av en riskanalys, med beaktande av den berörda anläggningens typ och produktion samt producentens tidigare historik när det gäller uppfyllnaden av handelsnormerna för ägg (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 24 stycke 2). Beaktas ska åtminstone resultaten från tidigare kontroller, graden av komplexitet hos de försäljningskanaler äggen passerar, graden av uppdelning i olika produktions- och förpackningsanläggningar, hur stora kvantiteter som produceras och förpackas, väsentliga förändringar – jämfört med tidigare år – avseende typen av producerade eller behandlade ägg och saluföringssätt (förordningen om handelsnor-

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

---

mer för ägg, artikel 24 stycke 4). *Kontrollerna ska utövas med jämna mellanrum och utan förvarning* (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 24 stycke 5).

I Eviras anvisning 10503 Riskklassificering av en livsmedelslokal och fastställande av tillsynsbehovet ges rekommendationer för utvärdering av risken i en livsmedelslokal och i verksamheten som bedrivs där och för fastställande av kontrollfrekvenserna.

4.2 Offentliggörandet av resultaten av tillsynen i äggpackerier

Resultaten av de kontroller i äggpackerierna, som omfattas av livsmedelslagstiftningen offentliggörs inom det riksomfattande systemet Oiva för offentliggörande att tillsynsinformationen.

Resultaten av de kontroller i äggpackerierna, som bygger på författningarna om handelsnormer omfattas inte av systemet för offentliggörande av tillsynsinformationen. Bedömningsanvisningarna som gäller dessa kontroller ingår ändå i systemet Oiva från och med år 2016. Med tanke på bedömningarna har utarbetats följande Oiva-anvisningar som hänför sig till handelsnormerna: 19.1 Kvalitets- och viktklassificeringen av ägg, 19.2 Stämplingen av ägg och märkningarna på förpackningarna och 19.3 Bokföringen över äggen i äggpackerier. Resultaten som erhållits i kontrollerna av iakttagandet av handelsnormerna offentliggörs inte och vitsorden som erhållits i kontrollerna av iakttagandet av handelsnormerna påverkar inte Oiva-vitsordet som erhållits i sådana kontroller, som livsmedelslagstiftningen förutsätter.

Över resultaten som erhållits av kontrollerna av iakttagandet av handelsnormerna görs ett sammandrag i den årligen utarbetade VASU-rapporten (VASU = den fleråriga nationella planen för tillsynen över livsmedelskedjan).

5 Kontroll i ett äggpackeri för de författningars del, som gäller handelsnormerna

I kontrollerna som görs i äggpackerier ingår kontroller som hänför sig till såväl livsmedelslagstiftningen som lagstiftningen om handelsnormer. Under en och samma kontroll kan bedömas kraven som vardera lagstiftningen ställer. Äggpackeriet rekommenderas i sin plan för egenkontroll beskriva den kontroll av att handelsnormerna iakttas som äggpackeriet utför i sin egen verksamhet och som gäller kvalitets- och viktklassificeringen av äggen, kontrollen av att stämplarna på äggen och märkningarna på förpackningarna är korrekta och registren (= bokföringen) som packeriet för. Det rekommenderas att bok förs över utförd egenkontroll.

5.1 Kontroller som hänför sig till livsmedelslagstiftningen

Kontrollerna som hänför sig till livsmedelslagstiftningen görs i äggpackerier enligt bedömningsanvisningarna inom Oiva beaktande kraven i lagstiftningen om livsmedelshygien och andra tillämpliga tillsynsanvisningar.

5.2 Kontroller som hänför sig till författningarna om handelsnormer

Kontrollerna som hänför sig till författningarna om handelsnormer görs i äggpackerier enligt bedömningsanvisningarna inom Oiva beaktande kraven i lagstiftningen om handelsnormer och anvisningen Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier.

- 1) Man utreder antalet kontrollerade ägg i lager i äggpackeriet i olika viktklasser.

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

- 2) Man tar äggpartierna i lager för kontroll (se stycke 6 Kvalitetsklassificeringen av äggen).
- 3) Man kontrollerar kvalitetsklassificeringen av äggen.
- 4) Man kontrollerar viktklassificeringen av äggen (det vore bra om inspektören har en egen våg eller en kalibrerad vikt).
- 5) Man kontrollerar märkningarna (stämplarna) på äggen.
- 6) Man kontrollerar märkningarna på förpackningarna.
- 7) Man kontrollerar äggens förvaringsförhållanden.
- 8) Man kontrollerar registren (bokföringen) som packerierna för.

6 Kvalitetsklassificeringen av äggen

Man kontrollerar äggen av klass A som kvalitetsklassificerats i packeriet genom att genomlysas äggpartierna som i olika viktklasser valts ut i lagret. Äggen i partiet som ska kontrolleras väljs slumpmässigt i lagret till exempel enligt de rekommenderade mängderna i tabellen nedan. Äggpartierna som ska kontrolleras ska väljas ur olika viktklasser i relation till deras mängd i lagret.

Antalet kvalitets- och viktklassificerade jämte stämplade ägg i lager st.	Mängden ägg som ska tas för kontroll i procenttal
1–180	100
181–1800	15 (minst 180 st.)
1801–3600	10
3601–10800	5
10801–18000	4
18001–36000	3
36001–360000	1,5
fler än 360000	0,5

Ägg av klass A

Ägg av klass A ska ha följande kvalitetsegenskaper (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 2):

- skal och hinnor: normala, rena och oskadade
- luftblåsa: högst 6 millimeter hög, orörlig: luftblåsan i ägg som saluförs som "extra" får dock högst vara 4 millimeter
- äggula: vid genomlysning synlig endast som en skugga, utan tydliga konturer, flyttar sig endast något från mitten om ägget roteras och återgår till ursprungsläget
- äggvita: klar, genomskinlig
- cellkärna: inte synligt utvecklad
- partiklar: fri från främmande partiklar
- lukt: fri från främmande lukt

Ägg av klass A får varken före eller efter klassificering tvättas eller rengöras.

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

Ägg av klass B

Ägg av klass B är ägg som inte har de kvalitetsegenskaper som anges ovan. Ägg av klass A som inte längre har de egenskaperna får klassificeras om till klass B (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 2).

Ägg av klass B kan levereras antingen direkt från gården eller via ett packeri till en godkänd äggproduktanläggning. I äggproduktanläggningen tillverkas pastöriserad äggmassa av dem.

6.1 Tillåtna kvalitetsfel i ett kontrollerat äggparti

Äggen som ska kontrolleras genomlysas och felprocenten för det kontrollerade äggpartiet räknas ut.

Defekter på äggen, som påverkar felprocenten, är till exempel knäckta, spruckna och smutsiga ägg, ägg med stor, rörlig eller synlig luftblåsa och ägg med blodprickar, gamla eller förskämda ägg.

Då äggpartier av klass A kontrolleras tillåts i ett äggparti som befinner sig i packeriets lager högst 5 % ägg med kvalitetsfel. Om äggpartiet som ska kontrolleras väljs i andra stadier av saluhållandet, tillåts högst 7 % ägg med kvalitetsfel.

Om ägg saluhålls med märkningarna "extra" eller "extra färska", tillåts avvikelser i luftblåsans höjd inte i samband med kontrollen i förpacknings- eller importstadiet.

Om partiet som kontrolleras innehåller färre än 180 ägg, ska kvalitetsfelprocenten fördubblas. I ett äggparti som till exempel befinner sig i packeriets lager tillåts då högst 10 % ägg med kvalitetsfel.

7 Viktklassificeringen av äggen

Ägg av klass A ska indelas i följande viktklasser (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 4):

XL mycket stora:	vikt ≥ 73 gram
L stora:	vikt ≥ 63 gram och < 73 gram
M medelstora:	vikt ≥ 53 gram och < 63 gram
S små:	vikt < 53 gram

Viktklassen ska anges med respektive bokstav eller beteckning eller med dessa i kombination, eventuellt med angivande av aktuellt viktintervall.

Om ägg av klass A som tillhör olika viktklasser förpackas i samma förpackning, ska äggens minsta nettovikt i gram anges på förpackningens utsida liksom uppgiften "Ägg av olika storlekar" eller en beteckning med motsvarande innebörd.

Man kontrollerar att äggpartierna i packeriet viktklassificerats på rätt sätt genom att väga ett slumpmässigt utvalt äggparti i packeriets lager. Bland äggen av klass A i lagret väljs ur varje viktklass ett äggparti på till exempel 10 ägg. Enhetsvikten på varje enskilt ägg vägs med en kalibrerad våg.

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

7.1 Tillåtna fel i viktklassificeringen av ett kontrollerat äggparti

I samband med kontrollerna av äggpartier av klass A godtas en viss avvikelse i äggets enhetsvikt. *Om ägg av klass A som tillhör olika viktklasser förpackas i samma förpackning, tillåts inga avvikelser.*

Partiet som kontrolleras får innehålla högst 10 % ägg av viktklasser närmast över eller under den viktklass som anges på förpackningen och totalfelprocenten får vid kontroll av viktklassificeringen således vara högst 10 %. Partiet får ändå innehålla högst 5 % ägg av närmast lägre viktklass.

Om partiet som kontrolleras innehåller färre än 180 ägg, ska viktfeleprocenten fördubblas. Totalfelprocenten vid viktklassificering får då vara högst 20 % och partiet får innehålla högst 10 % ägg av närmast lägre viktklass.

8 Märkningen (stämplingen) av äggen

Då äggproducenter registrerar sig i registret över djurhållare får de en producentkod (hönserisignum). Noggrannare vägledning om detta i Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg. Alla hönsägg som i ett packeri klassificerats i klass A ska stämplas med producentkoden. Stämpling av äggen gör det möjligt att spåra dem. Spårbarhet behövs till exempel vid utredning av djursjukdomsepidemier och med hjälp av stämpeln kan konsumenten, om han så vill, få reda på äggens ursprung och produktionsmetod.

Producentkoden ska bestå av den siffra och de bokstäver som anges i punkt 2 i bilagan till direktiv 2002/4/EG. Den ska vara väl synlig och klart läslig och minst 2 millimeter hög (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 9 stycke 1).

Producentkoden består av en siffer- och bokstavskombination där den första siffran anger produktionsmetoden. Produktionsmetoderna är fyra: 0 = ekologisk produktion, 1 = frigående utomhus, 2 = frigående inomhus och 3 = burhöns. Därefter följer medlemsstatens, Finlands, signum dvs. FI och efter det ett identifikationsnummer som specificerar hönsriet (exempel på producentkoden 2FI12345).

Producentkoden som märks ut på ägget kan delas upp på flera rader, men mellan tecknen får inte finnas några andra tecken, såsom packerinumret. Ägget får också märkas med andra uppgifter (såsom packeriets nummer eller namn, partiidentifikationen), men de får inte förhindra identifieringen av producentkoden.

Märkningarna på äggen dvs. att stämplingarna på äggen (producentkoden/hönserisignumet) är läsliga kan kontrolleras till exempel samtidigt med att man kontrollerar att samma ägg viktklassificerats på rätt sätt genom att väga äggens enhetsvikt i olika viktklasser.

I partiet som kontrolleras tillåts 20 % sådana ägg, som har oläsliga märkningar.

Som oläsliga betraktas till exempel sådana stämplat, som delvis eller helt saknas, som är otydliga eller som är oriktiga.

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

---

9 Märkningarna på äggförpackningarna

I märkningarna på förpackningarna till hönsägg och i informationen som ges vid försäljning i lösvikt ska i tillämpliga delar följas det som på allmän nivå sägs i den nationella förordningen om livsmedelsinformation / EU:s förordning om livsmedelsinformation bl.a. om angivandet av livsmedlets beteckning och ursprungsland eller härkomstplats.

I särskild lagstiftning om hönsägg ingår vissa undantag från tillämpningsområdet för de allmänna märkningsbestämmelserna. I förordningen om handelsnormer för ägg ingår stadganden om märkningen av förpackade (artikel 12) och oförpackade (artikel 16) hönsägg, då det rör sig om hönsägg av klass A klassificerade i ett packeri. I förordningen om krav på vissa livsmedel (2 §) sägs vilken information som ska ges om oklassificerade, förpackade och oförpackade hönsägg.

De obligatoriska märkningarna på förpackade hönsägg ska göras på finska och svenska. På hönsäggsförpackningar som saluhålls enbart i enspråkiga kommunen räcker det att de obligatoriska märkningarna gjorts enbart på den berörda kommunens språk.

Mer information om märkningarna på förpackningarna finner du kapitlen 10-13 i Evi-ras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg.

9.1 Ägg som klassificerats i packeriet

9.1.1 Förpackade ägg som klassificerats i packeriet

Storleken på detaljhandelsförpackningarna med ägg varierar från förpackningar med fyra ägg till förpackningar med 30 ägg.

Förpackningar ska vara stötsäkra, torra, rena och i gott skick samt vara framställda av material som skyddar äggen mot främmande lukt och risken för kvalitetsförsämring. Förpackade ägg av klass A får endast omförpackas av förpackningscentraler. Varje förpackning får endast innehålla ägg från ett och samma parti (förordningen om handelsnormer för ägg, artiklarna 17 och 19).

Då kvalitets- och viktklassificerade ägg saluhålls till konsumenter i en detaljhandelsförpackning, ska förpackningen vara försedd med åtminstone följande märkningar:

- *livsmedlets beteckning dvs. hönsägg eller ägg*
(orden kan föregås av olika epitet, men de får inte vilseleda konsumenten)
(EPRf nr 1169/2011, artiklarna 9 och 10)
- *äggpackeriets namn, adress och packerinummer*
(packerinumret för registrerade äggpackerier är i Finland FI efterföljt av ett tresiffrigt nummer, såsom FI123)
- *kvalitetsklassen*
(Klass A eller bokstaven A, antingen ensam eller i kombination med ordet färska)

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

- *viktklassen*
(med bokstäver, i gram eller i kombinationer av dessa eventuellt med angivande av aktuellt viktintervall. XL mycket stora ≥ 73 g, L stora ≥ 63 g och < 73 g, M medelstora ≥ 53 g och < 63 g och S små < 53 g)
- *innehållsmängden* På förpackningen kan också frivilligt märkas ut antalet förpackade ägg. Innehållsmängden märks ut enligt äggens medelvikt. Om en äggkartong innehåller ägg av olika storlekar, märks vikten ut enligt äggens miniminettovikt. Utsidan av förpackningen ska förses med märkningen "Ägg av olika storlekar" eller någon annan motsvarande märkning.
- *minsta hållbarhetstiden dvs. bäst före datummärkning*
(28 dygn från värpdagen eller värpperiodens första dag)
- *förvaringsanvisning*
(förvaras svalt)
- *förpackningar med ägg av klass A ska på utsidan vara väl synligt och klart läsligt märkta med produktionsmetoden*
(ekologiska ägg, ägg från utehöns, ägg från frigående höns inomhus, ägg från burhöns)
- *förklaring till producentkoden (hönserisignumet) som stämplat på ägget*
(kan finnas på antingen ut- eller insidan av locket, 0 = ekologisk produktion, 1 = frigående utomhus, 2 = frigående inomhus, 3 = burhöns, FI = Finland, producentnumret)
- *orden "extra" eller "extra färska" får användas som kompletterande kvalitetsbeteckning på förpackningar med ägg av klass A till och med den nionde dagen efter värpdagen.* (Evira godkänner och registrerar ett äggpackeri som förpackar "extra" eller "extra färska" ägg. Märkningarna får användas på hönsägg av klass A i 7 dygn efter förpackningen eller i 9 dygn efter värpdagen. Datummärkning märks ut uppe till vänster på förpackningen: Extra färska t.o.m... och uppe till höger märks "bäst före" datummärkning ut).
- *ursprungslandet (eller härkomstplatsen) vid behov* (EPRf nr 1169/2011, artiklarna 9 och 10)

9.1.2 Oförpackade ägg som klassificerats i packeriet

Vid lösviktsförsäljning av kvalitetsklassificerade ägg ska följande information finnas väl synlig och klart läslig för konsumenten (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 16 och förordningen om livsmedelsinformation, artikel 9):

- *livsmedlets beteckning* (JSMf 834/2014, 7 §)
- *kvalitetsklassen* (Klass A)
- *viktklassen*
- *märkning som anger produktionsmetoden*
- *förklaring till producentkoden*
- *minsta hållbarhetstiden*
- *förvaringsanvisning*

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

- *ursprungslandet (eller härkomstplatsen) vid behov (JSMf 834/2014, 7 §)*

Packeriet ska se till att ovan nämnda information levereras till det detaljhandelsställe, till vilket i packeriet klassificerade, oförpackade ägg levereras.

9.1.3 Hur typen av foder märks ut på äggförpackningarna

Förpackningarna kan också förses med frivilliga märkningar om t.ex. typen av foder som hönorna fått.

Om en uppgift om vilken typ av foder värphönsen har fått används ska följande minimikrav gälla (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 15):

- a) märkning med spannmål som ingrediens i fodret får endast göras om spannmål utgör minst 60 viktprocent av foderblandningen, varav högst 15 procent får vara biprodukter från spannmålsindustrin*
- b) om det hänvisas till särskilda sädeslag ska det aktuella sädeslaget utgöra minst 30 procent av foderblandningen; detta påverkar dock inte det minimiinhåll på 60 viktprocent som avses i punkt a. I de fall då flera sädeslag nämns ska var och en av dessa utgöra minst 5 procent av foderblandningen (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 15).*

9.1.4 Bäst före datummärkingen

Ägg ska klassificeras, märkas och förpackas senast tio dagar efter värpdagen och extra färska ägg senast fyra dagar efter värpdagen (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 6).

Bäst före datumet fastställs från och med den dag då värpperioden inleds. Bäst före datumet får som längst vara 28 dagar efter värpdagen (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 13).

Om ägg saluhålls som extra färska, ska förpackningen väl synligt och klart läsligt märkas med 9 dygn efter värpningen dvs. den tid som äggen håller sig extra färska. Förpackningen ska också förses med en bäst före datummärking som alla andra äggförpackningar också.

10 Äggens förvaringsförhållanden

I producentens lokaler och under tiden fram till försäljning till konsumenten ska äggen förvaras rent, torrt och fritt från främmande lukter samt skyddas effektivt mot stötar och direkt solljus. Äggen ska förvaras och transporteras vid den, företrädesvis konstanta, temperatur som bäst bevarar deras hygieniska egenskaper. Ägg ska levereras till konsumenten inom högst 21 dagar från värpning (hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, bilaga III avsnitt X).

Ägg av klass A får inte behandlas i konserverande syfte eller kylas i lokaler eller anläggningar där temperaturen på artificiellt sätt hålls under +5 °C. Ägg som har hållits vid en lägre temperatur än +5 °C under transport i mindre än 24 timmar, eller i detalj-

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

---

handelslokaler i mindre än 72 timmar, ska emellertid inte betraktas som kylda (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 2, stycke 3).

Hönsägg håller sig bäst i en jämn temperatur, med trubbiga ändan uppåt och förpackade i äggkartong. Det är särskilt variationer i temperaturen som inverkar försvagande på äggens hållbarhet. Lagstiftningen fastställer inte någon viss temperatur, i vilken ägg ska förvaras. Den rekommenderade förvaringstemperaturen för hönsägg är cirka +15 °C. Förpackningen minskar avdunstningen av vatten från äggen och skyddar äggen mot främmande lukter och smaker.

11 Äggpackeriernas bokföring

Förpackningscentralerna ska för varje produktionsmetod och dag separat journalföra följande: (förordningen om handelsnormer för ägg, artikel 22)

- a) *antalet oklassificerade ägg som mottagits från varje producent, med uppgift om producentens namn, adress och producentkod samt värpdag eller värpperiod*
- b) *efter klassificering, antalet ägg i respektive kvalitets- och viktklass*
- c) *antalet klassificerade ägg som mottagits från andra förpackningscentraler, med uppgift om dessa förpackningscentralers kod och datum för minsta hållbarhetstid*
- d) *antalet oklassificerade ägg som levererats till andra förpackningscentraler, uppdelade per producent, med uppgift om dessa förpackningscentralers kod samt värpdag eller värpperiod*
- e) *antalet levererade ägg och/eller vikten på dessa, uppdelade efter kvalitets- och viktklasser, efter förpackningsdag för ägg av klass B eller datum för minsta hållbarhetstid för ägg av klass A och efter köpare (köparens namn och adress ska anges)*

Förpackningscentralerna ska uppdatera sina journaler för de fysiska lagren varje vecka.

I de fall då ägg av klass A och förpackningar med sådana ägg märks med uppgift om vilken typ av foder som värphönsen har fått, ska de förpackningscentraler som använder sådan märkning journalföra dessa uppgifter separat i enlighet med det som sagts ovan.

I stället för att journalföra inköp och leveranser får förpackningscentraler samla fakturor och följesedlar och på dem ange ovan nämnda uppgifter.

De journaler, fakturor och följesedlar som nämnts ovan ska sparas i minst 12 månader från det att de skapades.

12 Protokollet över kontrollen av äggpackerier och handelsnormerna för ägg

Som hjälp vid kontroll av sakerna som hänför sig till handelsnormerna för ägg i ett äggpackeri kan användas blanketten Protokoll över kontrollen av äggpackeri och ägg som medföljer som bilaga till anvisningen. I protokollet antecknas observationer, anmärkningar och korrigerande åtgärder med tidtabeller för de kontrollerade äggens del.

Enheten för livsmedelshygien

Tillsynen över handelsnormerna för ägg i äggpackerier

---

13 Uppdateringar av anvisningen

Meningen är att denna anvisning uppdateras då lagstiftningen ändras och också anmars vid behov. Uppdateringarna och ändringarna räknas upp här.

Denna anvisning ersätter packerikontrollanvisningen med diarienumret 7065/900/2007 och det till denna anslutande kontrollprotokollet.

Enheten för livsmedelshygien

KONTROLLOBJEKT

Kontrolldatum	
Packeri	Packerinummer
Adress	Telefon
	E-post

KONTROLL AV KVALITETSKLASSIFICERINGEN AV ÄGGEN

Viktklass	g	Antal sorterade ägg i lager		Antal som ska kontrolleras st.
		lådor	st.	
XL	≥73			
L	63–73			
M	53–63			
S	<53			
Sammanlagt				

Kontrollerade ägg		Antal defekta ägg st.										
Vikt-klass	Ägg st.	Knäckta	Spruck-na	Smut-siga	Luftblåsan		Gulan synlig	Blod-prickar	Gamla	För-skämnda	Övriga	Defekta sam-manlagt
					stor	rörlig						
XL												
L												
M												
S												
Sam-manlagt												
Fel %												

Kvalitetsfel inom tillåtna gränser ≤5 %. Om äggpartiet som kontrolleras består av färre än 180 ägg, ska kvalitetsfelprocenten fördubblas.

KONTROLL AV VIKTKLASSIFICERINGEN AV ÄGGEN DVS. VÄGNING AV ÄGGEN STYCKEVIS

Vikt-klass	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Över-viktiga	Under-viktiga	Sam-manlagt
XL													
L													
M													
S													
Sam-manlagt st.													
Fel %													

Underviktiga högst 5 %. Sammanlagda felprocenten högst 10 %. Om äggpartiet som kontrolleras består av färre än 180 ägg, ska vikt-felprocenten fördubblas

Enheten för livsmedelshygien

MÄRKNINGEN AV ÄGGEN DVS. KONTROLL AV ATT STÄMPLARNA PÅ ÄGGEN ÄR LÄSLIGA

Viktklass	g	Stämpln saknas helt st.	Stämpln otydlig st.	Stämpln oriktig st.	Oläsliga sammanlagt st.
XL	≥73				
L	63–73				
M	53–63				
S	<53				
Sammanlagt st.					
Fel %					

Oläsliga tillåts högst 20 % i det kontrollerade partiet.

KONTROLL AV MÄRKNINGARNA PÅ ÄGGFÖRPACKNINGARNA**BÄST FÖRE DATUMMÄRKNINGEN**

Förpackningen har stämplats med ett bäst före datum

Bäst före datumet är 28 dagar från värpdagen eller värpperiodens 1 dag. För extra färska ägg 9 dagar från värpdagen.

KONTROLL AV ÄGGPACKERIETS BOKFÖRING ÖVER ÄGGEN**OBSERVATIONER, ANMÄRKNINGAR OCH ÖVERENSKOMNA KORRIGERANDE ÅTGÄRDER MED TIDTABELLER****DE I KONTROLLEN DELTAGANDE PERSONERNAS UNDERSKRIFTER OCH NAMNFÖRTYDLIGANDEN**

Tillsynsmannens underskrift och namnförtydligande	Anläggningens representants underskrift och namnförtydligande
---	---

